

Ministerie van Defensie

T.a.v. Staatssecretaris mevrouw B. Visser
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE

onderwerp
bestuurlijk overleg MARKAZ

kenmerk
19013024

behandeld door
ir. E.A. Dekker
+31 118 631922

verzonden

Middelburg, 7 mei 2019

Geachte mevrouw Visser,

Op 22 februari jl. hebben wij met u in een goede en open sfeer overlegd over het project MARKAZ, de Michiel Adriaanszoon de Ruijterkazerne in Vlissingen. Wij stellen bestuurlijk overleg over dit voor de regio zo belangwekkende project zeer op prijs. Onze dank daarvoor.

In het overleg van 22 februari jl. hebben wij onze zorgen geuit over het gebrek aan voortgang en de voortdurende onzekerheid rond het project. In reactie op de geluiden in de pers en de sociale media over mogelijke alternatieven heeft u nogmaals bevestigd dat nu alleen de route via het overleg met de TRMC loopt. U heeft aangegeven te verwachten dat over dat traject dit voorjaar duidelijkheid komt, in de zin van eventuele aanpassingen van de behoeftestelling en outputspecificatie. Nadat deze resultaten met de Tweede Kamer zijn gedeeld, kunnen de bouwvoorbereidende werken worden gegund en kan de dialoofase weer worden opgestart, zo gaf u aan.

Op ons initiatief is besloten om gezamenlijk te verkennen of tijdswinst in het vervolgtraject behaald kan worden. Een eerste stap daarin is inmiddels gezet. Wij zouden de resultaten daarvan graag met u bespreken en samen de mogelijke vervolgstappen willen verkennen. In de Kamerbrief van 25 april jl. heeft u aangegeven dat de gunning van de bouwvoorbereidende werkzaamheden tot uiterlijk 1 juli 2019 is uitgesteld. Vanwege de ontwikkelingen in het project is echter nog niet duidelijk wanneer deze werkzaamheden daadwerkelijk gegund worden en of de datum van 1 juli gehaald gaat worden. Dit baart ons grote zorgen. Wij willen een dringend beroep op u doen om alles op alles te zetten om een nieuw uitstel te voorkomen. Wij hebben bij uw secretariaat inmiddels een verzoek neergelegd voor een nieuw bestuurlijk overleg in de tweede helft van mei.

Door het uitstel van de gunning van de bouwvoorbereidende werken en de opschorting van de dialoofase is het project aan Rijkszijde naar onze mening al te zeer vertraagd. De vertraging is inmiddels tot meer dan 5 jaar opgelopen. In de brief van minister Hillen aan de Tweede Kamer in 2012 werd 2017 als verwachte opleverdatum genoemd. De laatste planning van eind 2017 gaat (nog zonder de laatste vertragingen) uit van oplevering in 2022. Voor Zeeland betekent dit, dat de regionale sociaal-economische baten meer dan 5 jaar later zullen komen. Deze structurele baten zijn door Ecorys berekend op bestedingen in de regio van op termijn € 28 mln./jaar en vormden de reden voor de regionale bijdrage van € 18 mln. aan het project MARKAZ.

Door middel van deze brief willen wij nogmaals uw aandacht vragen voor de negatieve consequenties van de vertraging en van de daarmee voortdurende onzekerheid over het project. Naast schade aan de belangen van Zeeland doet de vertraging en onzekerheid schade aan de belangen van het Korps Mariniers, van de consortia, van het Rijk als opdrachtgever, en van de beoogde herontwikkeling van de locatie in Doorn. Dit laatste punt wordt onderstreept door de berichtgeving in de media op 5 april en 7 mei jl. over de brief van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug aan de gemeenteraad met de gemeentelijke stellingname inzake het vertrek van het Korps Mariniers.

De vertraging zal ook tot kostenstijgingen leiden. Naast de extra ontwerpvergoeding voor de consortia zullen de uitvoeringskosten langer doorlopen (voor Rijk en regio) en de inschrijvingen hoger uitvallen. Voor bepaalde kostenposten uit de bouwvoorbereidende werken is in de overeenkomst uit 2016 afgesproken de kosten 50-50 tussen Rijk en regio te verdelen. Wij gaan ervan uit dat de kostenstijging als gevolg van de vertraging van de gunning van de bouwvoorbereidende werken niet voor onze rekening komt, maar dat het Rijk deze vertragingkosten draagt.

Zoals we ook in het bestuurlijk overleg op 22 februari hebben aangegeven, is Zeeland klaar voor de komst van de mariniers. De gronden zijn verworven, woningen gesloopt, een bedrijf en een camping verplaatst. De afkoopsom voor het bouwrijp maken is overgemaakt, kabels en leidingen zijn omgelegd en de Havenweg is aan de openbaarheid onttrokken. De aangeboden oefenterreinen zijn geschikt bevonden en er is een goede locatie voor oefenen met helikopters gevonden. Gemeente Vlissingen legt momenteel nieuwe infrastructuur aan, waarop de nieuwe kazerne aangesloten zal worden. Voor de mariniers en hun gezinnen staat een digimagazine online met links naar relevante informatie over Zeeland.

Wij begrijpen dat een (gezins)verhuizing, indien nodig, voor betrokkenen ingrijpend is. Waar gewenst en mogelijk willen we de mariniers(gezinnen) daarbij behulpzaam zijn. Daarbij denken wij aan informatie over en bemiddeling bij het zoeken van een woning, werk voor de partner en benodigde voorzieningen in Zeeland. In hun brief van 7 mei 2018 aan de Tweede Kamer hebben het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in Zeeland hun steun daarbij toegezegd. Uiteraard sluiten wij ons als betrokken overheden daar van harte bij aan.

Wij zien uw reactie op onze brief met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

burgemeester en wethouders van Vlissingen,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

de secretaris

de burgemeester,

A.W. Smit, secretaris

mr. drs. ing. M. van Vliet

drs. A.R.B. van den Tillaar